

LECTIO I**Ο ΕΞΟΡΙΣΤΟΣ ΠΟΙΗΤΗΣ**

Ο ποιητής Οβίδιος Γεννήθηκε το 43 π.Χ. στην ιταλική επαρχία και ήρθε στη Ρώμη σε πολύ νεαρή ηλικία. Παρά τις επίμονες προειδοποιήσεις του πατέρα του ότι ο Όμηρος δεν έβγαλε ούτε μισό ευρώ από την Ιλιάδα και την Οδύσσεια, ο Οβίδιος προτιμούσε να γράφει ποιήματα παρά να ακολουθήσει την πολιτική σταδιοδρομία για την οποία τον προόριζαν.

Όταν το 31 π.Χ. ο Οκταβιανός έλυσε τους λογαριασμούς του με τον Αντώνιο στο Άκτιο και έγινε το μοναδικό αφεντικό της Ρώμης, ο Οβίδιος ήταν μόλις 12 χρόνων, πράγμα που σημαίνει ότι, αντίθετα με τον Βιργίλιο ή τον Οράτιο, δεν αισθάνθηκε ποτέ τη φρίκη των εμφυλίων πολέμων - και αυτό ήταν καθοριστικό για τη διαμόρφωση του χαρακτήρα του. Νέος, ωραίος και άνετος κυκλοφορούσε στους κοσμικούς και πνευματικούς κύκλους της πρωτεύουσας απολαμβάνοντας τα αγαθά της ειρήνης και της ευημερίας - αλλά και τις ευκαιρίες της μεγάλης πόλης. «Συγχαίρω τον εαυτό μου που ζω στη σύγχρονη εποχή· δεν με ενδιαφέρουν τα παλιά,» έλεγε και ξανάλεγε. Γνώρισε όλους σχεδόν τους μεγάλους ποιητές της εποχής του Αυγούστου και είχε αποστηθίσει τα ποιήματά τους - κυρίως τα ερωτικά. Έτσι, άρχισε να εκδίδει ερωτικές συλλογές και ο ίδιος. Γνώρισε τεράστια επιτυχία. Οι συλλογές του η μία μετά την άλλη γίνονταν «μπεστ σέλερ» και ήταν περιζήτητος στα λογοτεχνικά σαλόνια.

Η επιτυχία των πρώτων ερωτικών ποιημάτων (που είναι γραμμένα στο λεγόμενο «ελεγειακό δίστιχο») έκανε τον Οβίδιο διάσημο - και απρόσεκτο. Έτσι, κάπου προς το τέλος της προχριστιανικής χιλιετίας (ίσως το 2 π.Χ.), είχε την έμπνευση να γράψει όχι απλώς ελεγείες όπου μιλούσε για τον έρωτα αλλά ένα μεγάλο ποίημα όπου έδινε ερωτικές συμβουλές στους νέους και τις νέες της Ρώμης - την περίφημη Ερωτική Τέχνη. Είναι αλήθεια ότι ο αυτοκράτορας δεν αντέδρασε αμέσως· αλλά, όπως φάνηκε αργότερα, δεν ξέχασε κιόλας, και όταν βρήκε μια καλή αφορμή (κανείς δεν μας λέει καθαρά τι είδους αφορμή, και ο ίδιος ο Οβίδιος «μασάει τα λόγια του») πήρε τη μοιραία για τον ποιητή απόφαση. Το 8 μ.Χ. διέταξε την απαγόρευση της κυκλοφορίας του ποιήματος, έκαψε όλα τα αντίτυπα που βρίσκονταν στις δημόσιες βιβλιοθήκες και έστειλε τον ίδιο τον Οβίδιο στην εξορία, στη δυτική ακτή της Μαύρης Θάλασσας, ανάμεσα στους βάρβαρους Γέτες, εκεί όπου σήμερα βρίσκεται η Κονσταντζά της Ρουμανίας.

Αυτή είναι μια από τις πιο γνωστές περιπτώσεις λογοκρισίας στον αρχαίο κόσμο. Ανάλογα περιστατικά με λογοκρισίες, απαγόρευση κυκλοφορίας και κάψιμο βιβλίων γνωρίζουμε, βέβαια, και από τα κατοπινά χρόνια. Στον Μεσαίωνα εκτός από το βιβλίο μπορούσαν να ρίξουν στην πυρά και τον ίδιο τον συγγραφέα. Ο Αύγουστος δεν έκαψε τον Οβίδιο· απλώς τον καταδίκασε να αργοπεθαίνει για εννιά ολόκληρα χρόνια.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!